

BESTEMMELSER OG VEILEDNING FOR SKILT- OG REKLAMEINNRETNINGER

Elverum kommune

ELVERUM
KOMMUNE

Vedtatt 19. juni 2019

Innhold

1. FORMÅL OG DEFINISJONER	02
1.1 Formål	02
1.2 Definisjon av skilt.....	02
1.3 Skilttyper og øvrige definisjoner.....	03
2. HENSYN OG PLASSERING	04
3. UTFORMING	08
3.1 Frittstående skilt, ID-mast, pylon/totem	08
3.2 Uthengsskilt.....	08
3.3 Nedhengsskilt	09
3.4 Vindusdekor	09
3.5 Skiltbelysning.....	10
3.6 Transportmiddelskilt.....	10
3.7 Markiseskilt	10
3.8 Universell utforming (UU).....	10
4. SAKSBEHANDLING	11

Plan- og bygningslovens § 11-9 pkt. 5.
Vedtatt av kommunestyret den 19.06.2019.

1. Formål og definisjoner

1.1 Bestemmelsene har som formål å ivareta prinsippet om universell utforming, trafiksikkerhet og en estetisk god utforming av skilt og reklame i felles omgivelser og offentlig rom i kommunen i samsvar med plan- og bygningslovens § 1-1 og § 30-3 og NS 3041.

1.2 Definisjon av skilt:

Fysisk og/eller annen innretning for montering, plassering, klebing, projisering eller på annen måte synliggjøring av fast eller utskiftbart budskap. Som utendørsskilt regnes også samme type innendørs innretning der budskapet er rettet mot utsiden (NS 3041).

Dekorelementer, som for eksempel material- og/eller fargebruk, inngår som en del av skilttingen. Det samme gjør informasjon om åpningstider, telefonnummer, internettsadresse og lignende.

Opplysninger om avgangstider for offentlige transportmidler inngår ikke.

1.3 Skilttyper og øvrige definisjoner (fra NS 3041):

- 1.3.1 **Fasadeskilt:** skilt montert på fasade, nisje eller i vindusåpning.
- 1.3.2 **Frest skilt, konturskåret skilt:** skilt utformet som enkeltelementer uten bakplate.
Dette gjelder også frittstående bokstaver og symboler.
- 1.3.3 **Frittstående skilt, ID-mast, pylon/totem:** skilt på stolpe, sokkel, stativ, mast eller flaggstenger.
- 1.3.4 **Henvisningsskilt:** skilt med pilangivelse, etasjehenvisning og lignende.
- 1.3.5 **Belyst skilt (direkte belyst skilt):** skilt der belysningen er plassert utenfor skiltet.
- 1.3.6 **Indirekte belyst skilt:** lysskilt der lyskilden er montert i skiltet og belyser veggen bak skiltet (coronaeffekt).
- 1.3.7 **Lysskilt:** skilt der lyskilden er integrert i skiltet.
- 1.3.8 **Løsfotreklame:** lett flyttbar innretning, reklamebukk, vippekilt, roterende skilt- og reklameinnretning, plassert på fortau, gate, vei eller husvegg.
- 1.3.9 **Malt skilt:** skilt med virksomhets- eller reklamebudskap malt direkte på vegg.
- 1.3.10 **Nedhengsskilt:** skilt montert i nedheng fra tak, himling, baldakin eller lignende.
- 1.3.11 **Orienteringsskilt:** skilt med kart eller illustrasjon over et område eller en bygning, *eller annet skilt (uten kart/illustrasjon) som gir oversikt over bygning eller område.*
- 1.3.12 **Plateskilt:** tett plate/kasse/søyle for montering av fast eller utskiftbart skiltbudskap.
- 1.3.13 **Reklameskilt:** skilt og lignende innretning som annonserer varer, tjenester eller arrangementer uten stedlig tilknytning.
- 1.3.14 **Takskilt:** skilt montert over/på takgesims.
- 1.3.15 **Uthengskilt:** skilt montert ut fra fasaden.
- 1.3.16 **Vindusdekor:** selvklebende folie *eller* budskap på vindu.
- 1.3.17 **Virksomhetsskilt:** innretning som annonserer stedlig virksomhet
- 1.3.18 **Piktogram:** grafisk tegn eller symbol som representerer et ord, en gruppe av ord eller en idé.
- 1.3.19 **Skiltplan:** beskrivelse som viser plassering, utførelse, materialbruk og størrelse for skilt innenfor et avgrenset område/bygning.

Tillegg til NS 3041:

- 1.3.20 **Temporære skilt:** flagg, banner, duk og seil. *Begrepet temporær refererer til selve tidsaspektet ved tiltaket. Ved skilt- og reklameinnretninger som er temporære, men settes opp regelmessig, defineres disse som varige.*
- 1.3.21 **Markiseskilt:** markiser påført virksomhetsnavn og/eller reklame.
- 1.3.22 **Transportmiddelskilt:** Skilt påført kjøretøy, tilhengere og lignende som parkeres i tilknytning til virksomheten.
- 1.3.23 **Digitale tavler:** Elektronisk reklametavle.

I pkt.1.3.2, 1.3.3, 1.3.11, 1.3.14 og 1.3.16 er det i kursiv gjort endringer fra standarden.

2. Hensyn og plassering m.m.

- 2.1** Skilt og lignende innretninger i det offentlige rom skal forholde seg til, underordne seg og tilpasse seg den angjeldende bygnings arkitektur og områdets egenart.

Dette gjelder både mht. plassering og innbyrdes gruppering i forhold til bygning og omgivelser samt utforming og materialvalg (NS 3041). Informasjon om åpningstid, telefonnummer, internettsadresse, produkt navn og lignende skal være underordnet øvrig skilting.

- 2.2** Det skal fortrinnsvis brukes ett fasadeskilt pr. virksomhet. I tillegg til kan det der det ligger til rette for det oppføres et uthengsskilt som skal være tilpasset gående. Når bygningen har store fasader, kan det også tillates flere skilt der det passer.
- 2.3** Det skal fortrinnsvis være freste skilt og symboler når skiltet er montert på bygningen. Der det er behov for og/eller gis tillatelse til plateskilt skal bakplaten være transparent (gjennomsiktig) eller ha farge som tilpasser seg bygningens farger og arkitektur.

Bilder over: Eksempler på freste bokstaver.

Eksempler på freste bokstaver og enhetlig plateskilt tilpasset fasade/baldakin.

2.4 Takskilt og skilt på gesims er ikke tillatt. For bensinstasjoner kan det vurderes unntak for skilting på gesims.

2.5 Skilt på arkitektoniske detaljer på fasaden som søyler og pilastre og andre karakteristiske fasadelementer tillates ikke.

Skilt som er tilpasset bygningens arkitektoniske detaljer, og som har hatt hensyn til fasadebånd mellom 1. og 2. etasje.

Temporært skilt/produktreklame på banner som vist her tillates ikke.

2.6 Skilt skal tilfredsstillende kravene til trafikksikkerhet og viktige siktlinjer inn og ut av byrom og gater.

2.7 Det tillates ikke temporære skilt.

Unntak: Ved større festivaler, kultur-, idrettsarrangement, arrangement tilknyttet handelsstanden (aktivitet utover ordinære salgskampanjer) og lignende kan temporære skilt benyttes langs og i offentlig veg og på bygning og grunn i tidsbegrenset periode. Skiltingen må ikke være til fare eller ulempe for trafikksikkerhet og framkommelighet. For skilting langs offentlig veg der trafikksikkerheten er berørt skal det innhentes vedtak fra berørt vegmyndighet, konf. veglovens § 33.

2.8 Faste reklameskilt på bygninger med priser og skilting ved salgskampanjer tillates kun hvor skilting retter seg mot parkeringsplass for foretaket/bygningen. Skiltingen må være av begrenset omfang slik at det tilpasses fasaden. Utover dette kan mindre skilt beregnet for gående med opplysninger om produkter og priser tillates. Fremmedreklame tillates ikke.

Utskiftbare produktreklamer som ikke tillates på fasader. Benyttes ofte av kjedebutikker.

Eksempel på skilting som retter seg mot parkeringsplass og som er av begrenset omfang.

- 2.9** Skilt skal monteres og holdes i slik stand at fare eller annen vesentlig ulempe ikke oppstår for person eller eiendom. Det skal vedlikeholdes slik at innretningene ikke virker skjemmende i seg selv eller i forhold til omgivelsene.
- 2.10** Løse plakatrester, skilt og stativer som ikke er i bruk skal fjernes.
Belysningsarrangement som ikke fungerer, skal slukkes inntil vedlikehold er utført.
- 2.11** Lysskilt i form av lyskasse (andre former enn frittstående bokstaver og symboler som er/kan belyses innenfra) tillates ikke. Blinkende og bevegelig skilt tillates ikke.

Bilder til venstre: Eksempler på blinkende, bevegelige skilt jf. 2.11 som ikke er tillatt.

Digital tavle jf. 2.12 som kan tillates.

- 2.12** Digitale tavler på innsiden av vinduer kan godkjennes når disse ikke går utover trafikkikkerheten og er beregnet for de gående.
- 2.13** For skilt som oppføres i tilknytning til byggearbeider og er tidsbegrenset til gjennomføringen av byggearbeidet kan det lempes på de estetiske krav.
Slike skilt skal bare gi opplysninger om aktørene i byggeprosjektet og aktørenes navn i byggeprosjektet og skal være godkjent av vegmyndighet der trafikkikkerheten kan være berørt.
Er det flere aktører skal det utarbeides et felles skilt for disse.

Bilder over: Eksempler på skilt i tilknytning til byggearbeider, for én og flere aktører.

- 2.14** Løsfotoreklame kan tillates i åpningstiden, men kun 1 stk pr. forretning. Alle fortau skal ha uhindret, rettlinjert bevegelsessone på minimum 1,5 m. For fortau som har møbleringssone kan denne benyttes. Løsfotoreklame kan også plasseres inntil fasadevegg og maksimalt stikke 1 m ut fra veggen. Løsfotoreklame utenfor kjøpesenter vurderes særskilt, der tillates ikke 1 stk pr. forretning.

Løsfotoreklame plassert i møbleringssone.

Her ivaretas ikke rettlinjert bevegelsessone på god måte for fremkommelighet. Skilt bør her samles på én side.

- 2.15** Bebyggelse som oppføres inntil regulert gate/veg skal ha skilt plassert på fasaden i 1. etasje. Skilting for virksomheter over 1. etasje kan i tillegg markeres med vindusdekor i vinduene, konf. pkt. 3.4. Ved bruk av skiltplan, konf. Pkt. 1.3.19, kan også fasaden for øvrige etasjer inngå.

Eksempel på skiltplan jf. 2.15.

Eksempel på orienteringsskilt jf. 2.16.

- 2.16** I området som omfattes av Kommunedelplan for Leiret arealplanid 2018007 tillates ikke frittstående skilt, flagg/vimpler, ID-mast, pylon/totem skilt, med unntak av orienteringsskilt, og for bensinstasjoner. Det skal fortrinnsvis ikke oppføres mer enn 3 flaggstenger pr. virksomhet. Frittstående skilt ID-mast jf. pkt 3.1.1 tillates kun oppført på områdene Grindalsmoen(F7 – F10) og Grundsetmoen næringspark(N1 – N4), jf kommunedelplan for Elverum byområde, planID 2018006.

3. Utforming

3.1 Frittstående skilt, ID-mast:

3.1.1 Frittstående skilt/ID-mast kan ha en høyde på maks. 8,0 m over terreng, og en bredde på inntil 3,0 m.

Det kan vurderes unntak for orienteringsskilt.

Frittstående skilt/ID-mast for bensinstasjoner kan ha en maks høyde på 7,0 m over terreng, en bredde på 1,3 m og en samlet skiltflate på inntil 4 m².

3.1.2 Pylon/totem.
Pylon/totem skal ha en høyde på maks 3,0 m og en bredde på maks 1,0 m.

3.2 Uthengskilt:

Uthengskilt skal være min. 2,5 m over gategrunn og skal ikke stikke mer enn 0,7 m ut fra fasadelivet, inklusive innfesting. Skiltet skal plasseres i god avstand fra hushjørne, og på en måte som ikke kommer i konflikt med andre skilt slik som gatenavnskilt, trafikkskilt og andre skilt.

Bilder over: Eksempler på uthengskilt. Skilttypen kommer sjelden i konflikt med fasaden, og gir god synbarhet langs veg/fortau.

3.3 Nedhengsskilt:

Nedhengsskilt skal være min. 2,5 m over gategrunn og ha en bredde på maks 1,0 m.

Bilder over: Eksempler på nedhengsskilt. Skilttypen kommer sjelden i konflikt med fasaden, og gir god synbarhet langs veg/fortau.

3.4 Vindusdekor:

Vindusdekor skal i hovedsak ikke dekke mer enn 1/3 av vindusflater og skal benyttes på innsiden av vinduet.

Kommunen kan unntaksvis tillate vindusdekor for mer enn 1/3 av vindusflate der virksomhet gir behov for begrenset innsyn.

Ved vindusdekor utover 1/3 av vindusflate skal det benyttes frosting eller diskre farger, være tilpasset bygningen og være gjennomskinnelig (slippe lys igjennom).

Bilder til venstre: Vindusdekor på deler av vindusflate hvor det er benyttet frosting/diskre farger.

Bilder til høyre: Eksempler på vindusdekor som ikke er i henhold til bestemmelsene.

3.5 Skiltbelysning:

Ved flere skilt på den enkelte bygning skal det benyttes samme type lyskilde, og lysnivået skal ikke overstige det generelle lysnivået i nærområdet. Reflekser og blending skal unngås.

Lyskilt, hvor hele platen inngår som lysflate, tillates ikke med unntak av logo hvor dette er nødvendig og ellers gir en god tilpasning.

3.6 Transportmiddelskilt:

Permanent eller midlertidig oppstilling av biler, tilhengere og lignende med skilting tilknyttet virksomheten skal inngå i vurderingen av den samlede skiltingen på eiendommen der de får en fremtredende plassering.

3.7 Markiseskilt:

Markiser for solavskjerming kan kombineres med virksomhetsskilt/firmanavn og logo på markisens forkant. Markisen bør avgrenses til dør- og vindusåpninger og tilpasses bygget.

Bilder over: Eksempler på markiseskilt.

3.8 Universell utforming (UU):

Skilt skal ha skriftstørrelse/piktogram som skal være tilpasset leseavstand og utformes slik at de kan leses og forstås av personer med funksjonsnedsettelse.

Frittstående skilt skal plasseres slik at de ivaretar kravet til nødvendig tilgjengelighet.

4. Saksbehandling

- 4.1** Plassering og endring av skilt- og reklameinnretninger er i henhold til plan- og bygningslovens § 20-1 søknadspliktige med unntak som fremgår av byggesaksforskriftens § 4-1 bokstav e nr. 4, (montering av **ett** skilt som er mindre enn 3 m² som monteres flatt på vegg). Skilt unntatt søknadsplikt jf. byggesaksforskriften § 4-1 bokstav e nr. 4 skal være i samsvar med bestemmelser for skilt- og reklameinnretninger i Elverum kommune. Det anbefales at skilt etter byggesaksforskriften § 4-1 også avklares med kommunen.

Etter avtale med kommunen kan mindre skilt og endringer av skilt innenfor godkjent skiltplan unntas fra søknadsplikten. Det samme kan kravet til nabovarsling og ansvarsrett.

- 4.2** Når det søkes om tillatelse til nye skilt på bebygde eiendommer skal det vedlegges situasjonsplan som viser plassering og fotomontasje i farger som viser hvordan dette tilpasser seg eksisterende skilting og bygningen eller området rundt. I tillegg skal det vedlegges en beskrivelse av skilttype, materialbruk, bredde, høyde og tykkelse samt valg av belysning og belysningsstyrke.

- 4.3** Følgende skilt er likevel ikke omfattet av bestemmelsene:

4.3.1 når de monteres innendørs (konf pkt. 3.4).

4.3.2 når de monteres på arenaer og er orientert inn mot selve området og er verken skjemmende eller til sjenanse for det omkringliggende miljø.

- 4.4** For bygninger med flere virksomheter, hvor det ikke foreligger godkjent skiltplan, skal det sendes inn søknad om skiltplan ved endringer av skiltingen, konf. pkt. 4.1 og 4.8. Når det foreligger en godkjent skiltplan kan senere endringer av skilt og reklame i samsvar med planen og bestemmelsene oppføres uten søknad.

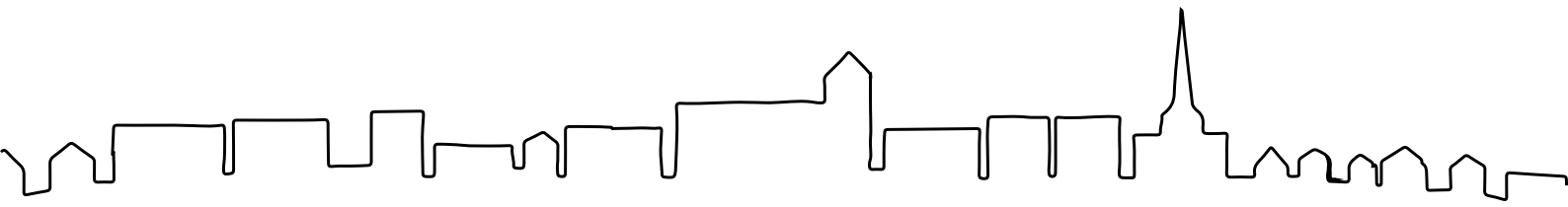
- 4.5** For skilting på eiendom regulert til bevaring kan det innhentes uttalelse fra antikvarisk myndighet. For skilting på eiendom som er fredet skal det innhentes dispensasjon fra vernemyndigheten.

- 4.6** For skilting langs offentlig veg der trafiksikkerheten er berørt skal det innhentes vedtak fra berørt vegmyndighet, konf. veglovens § 33.

- 4.7** Tillatelse til skilt gis med henvisning til plan- og bygningslovens § 30-3, 2. ledd, inntil videre eller for et begrenset tidsrom.

- 4.8** Ved søknad om nye skilt eller endring av skilting på eiendom som har andre skilt og det ikke foreligger godkjent skiltplan, kan kommunen kreve slik plan utarbeidet. Som vilkår for tillatelsen kan kommunen kreve nødvendige endringer i den øvrige skiltingen slik at denne tilfredsstiller bestemmelsene.

- 4.9** Dersom tidligere tillatelse til skilt- eller reklameinnretninger er gitt før 01.07.97, og med varighet inntil videre eller med ikke fastsatt varighet, kan kommunen gi pålegg om å fjerne eller endre enhver skilt- og reklameinnretning som etter kommunens skjønn strider mot bestemmelsene i denne forskriften eller plan- og bygningsloven § 30-3 første ledd. For øvrig kan kommunen gi pålegg om å fjerne skilt- eller reklameinnretninger der det følger av plan- og bygningsloven § 30-3 annet ledd.

www.elverum.kommune.no